

Analyse ingezette onvrijwillige zorg 2025

Kerngetallen

In 2025 hebben in totaal 133 cliënten (97 woningen) in Huize Rosa gewoond. Op 1 januari 2025 waren er 10 actieve maatregelen bij 6 cliënten (6,2% van de bewonerspopulatie). Op 31 december 2025 waren er 10 maatregelen bij 9 cliënten (9,3%). Over heel 2025 zijn er 22 maatregelen actief geweest, verspreid over 15 bewoners. Daarmee heeft 11% van de bewoners gedurende het jaar te maken gehad met één of meer maatregelen. Binnen de thuiszorg van Huize Rosa is in 2025 geen onvrijwillige zorg ingezet.

Ten opzichte van 2024 is sprake van een lichte stijging: toen ging het om 13 bewoners op 126 (10%). Deze toename sluit aan bij de trend van de afgelopen jaren en hangt samen met een toenemende complexiteit van de bewonerspopulatie. Ondanks de stijging blijft de sturing rondom onvrijwillige zorg goed geborgd, mede door de vaste overlegstructuur en systematische monitoring door de commissie.

Analyse ingezette maatregelen (trend 2024 – 2025)

Uit de analyse blijkt dat dwaaldetectie en beperking van bewegingsvrijheid de meest voorkomende vormen van onvrijwillige zorg zijn. Daarbij is een duidelijke verschuiving zichtbaar tussen 2024 en 2025:

- 2024: 7 gesloten deuren, 0 dwaaldetecties
- 2025: 4 gesloten deuren, 5 dwaaldetecties

Door de inzet van alternatieven wordt nu eerst gekozen voor dwaaldetectie, voordat sluiting van een deur wordt overwogen. Wanneer sluiting noodzakelijk is, gebeurt dit op het niveau van de hoofdentry, en niet meer bij de woningdeuren van woongroepen zoals voorheen. Dit laat zien dat medewerkers minder handelingsangst ervaren en dat alternatieven beter worden toegepast.

Reflectie ingezette acties 2025

In 2025 is doorbouvend op de basis die in 2024 is gelegd. De Wzd-commissie zichzelf in 2025 stevig verankerd. De commissie komt éénmaal per kwartaal bijeen, met afwisselende focus:

- Bijeenkomst A: inhoudelijke bespreking van alle cliënten waarbij sprake is van onvrijwillige zorg (casuïstiek).
- Bijeenkomst B: thematische bespreking met Wzd-inhoud, borging, scholing en verbeteracties (overkoepelende signaleringsfunctie). Bij deze bijeenkomst sluit ook een afvaardiging van de cliëntenraad aan om het perspectief van bewoners en naasten te betrekken.

Een belangrijk actiepoint in 2025 was het verstevigen van de evaluatiecyclus. In de analyse van 2024 bleek dat medewerkers in het ECD onvoldoende werden ondersteund om alle stappen consequent te doorlopen. Op advies van de commissie zijn daarom technische aanpassingen doorgevoerd, waardoor de

workflow en opvolgende stappen duidelijker zijn en medewerkers beter gefaciliteerd worden. De effecten komen naar voren in de analyse.

Daarnaast is ingezet op het versterken van de tijdigheid van evaluaties binnen de woontoren. Hiervoor is een verpleegkundige van de woontoren aangesloten bij de Wzd-commissie en vindt een structurele controle plaats door twee verpleegkundigen, waarbij EVV'ers actief worden geattendeerd op (tijdige) evaluaties. Dit ondersteunt eenduidig handelen en borging van de evaluatiecyclus.

Actiepunten voor 2026

Om kennis en eenduidig handelen te laten beklijven, worden de Wzd-scholingen uit 2024 in 2026 herhaald voor alle medewerkers. Daarbij is specifiek aandacht voor de nieuwe functiegroep leefondersteuners. Zij hebben geen uitvoerende rol binnen het Wzd-proces, maar wel een belangrijke signalerende rol rondom (dreigende) onvrijwillige zorg. De alternatievenbundel wordt hierbij opnieuw actief ingezet als praktisch hulpmiddel.

Verder is de ambitie voor 2026 om het aantal gesloten deur-maatregelen terug te brengen naar 0 (of zo dicht mogelijk daarbij). Dit vraagt om een consequente keuze voor alternatieven en het expliciet doorlopen en vastleggen van de afweging.

Tot slot wordt in 2026 gewerkt aan één overkoepelend beleidsdocument waarin verantwoordelijkheden, verwachtingen en de stappen in het Wzd-proces helder zijn vastgelegd. Vanuit dit document kunnen medewerkers doorklikken naar ondersteunende informatiebronnen, zoals de alternatievenbundel van Vilans. Ook worden rollen en verantwoordelijkheden van commissieleden schriftelijk vastgelegd en gekoppeld aan functies, zodat vervanging en continuïteit eenvoudig te organiseren zijn.

Visie cliëntenraad op de analyse

12-3-2026 - Bespreking Analyse Onvrijwillige Zorg 2025 in de Cliëntenraad (samenvatting):

De cliëntenraad van Huize Rosa, die op dit moment uit één vertegenwoordiger bestaat, heeft de analyse Onvrijwillige Zorg 2025 met aandacht bekeken. De vertegenwoordiger is tevreden over de afname van gesloten deuren en over de ambitie om uiteindelijk helemaal zonder gesloten deuren te werken. Wel is de vraag gesteld over wie het toezicht doet wanneer een bewoner toch naar buiten gaat, omdat deze taak nu bij de receptie ligt terwijl die niet altijd aanwezig is. Daarbij is toegelicht dat er voor sommige bewoners, in overleg met naasten en specialisten, gebruik wordt gemaakt van GPS of dwaaldetectie.

Verder benadrukt de vertegenwoordiger dat het belangrijk is dat voor bewoners en naasten duidelijk is bij wie zij terecht kunnen met vragen binnen het Wzd-proces. Ook vindt de cliëntenraad het van belang dat teamleiders een eenduidige boodschap geven over onvrijwillige zorg.

Cliënten die in 2025 onvrijwillige zorg hebben ontvangen													
Cliëntnr.	Locatie	Juridische status	Vorm	Subvorm	Wijze	Frequentie	Duur per toepassing	Datum inzet maatregel	Datum evaluatie	Stop datum	Aantal dagen	Buiten zorgplan (nood)?	Opmerking
x	WG2	art.21	2	d	mechanisch	3x per dag	0.30	17-12-2024		02-04-2025	106		Rolstoel op de rem. Stop: Overlijden
"	"	"	1	b	orale medicatie	2x per dag	0.05	01-07-2024		"	106		Midazolam voor de zorgmomenten. Stop: Overlijden
"	"	"	8	n		1x per dag	12.00	25-05-2024		"	312		Inzet van plukpak voor de nacht. Stop: Overlijden
"	"	"	2	d	mechanisch	1x per dag	12.00	25-05-2024		"	312		Insluiten. Inzet van tentbed. Stop: Overlijden
x	WG2	geen art. 21	2	f			24.00	19-11-2024		02-05-2025	164		Sluiten voordeur. Verkeersrisico
x	WG2	art.21	2	f			24.00	18-06-2024		10-04-2025	296		Sluiten voordeur. Niet zonder begeleiding naar buiten.
x	WG6	art.21	1	c		2x per dag	0.15	01-04-2025		24-7-2025	114		Verzet bij het draaien in bed en tijdens transfers.
"	"	"	1	b		2x per dag	0.10	19-06-2025		15-09-2025	88		Onvrijwillig toedienen van rustgevende medicatie. Stop: Overplaatsing
x	WG1	geen art. 21	2	f			24.00	14-02-2025					Sluiten voordeur bij verkeersrisico en gezondheidsrisico.
x	WG3	art.21	1	c		2x per dag	0.20	31-7-2025					Uitvoeren van ADL onder protest
x	WG4	art.21	2	f		3x per dag	12.00	28-08-2025		18-11-2025	82		Inzet laag-laag bed bij verhoogd valrisico. Gestopt: Afname Risico
x	WG5	art.21	1	c		1x per dag	0.10	01-04-2025		02-10-2025	184		Onvrijwillige ADL-zorg. Het betreft het onvrijwillig overeind helpen tot zit op de rand van het bed. Gestopt: Overlijden.
x	WG6	art.21	4	l		1x per dag	12.00	23-5-2025					GPS-dwaaldetectie.

"	"	"	1	b		3x per dag	0.05	24-11-2023		24-07-2025	242		Psychofarmaca buiten medische richtlijnen. Gestopt: Afname gedrag
"	"	"	2	c		1x per dag	3.00	09-01-2025		22-05-2025	133		Sluiten deur tussen 16.00-19.00u op de woongroep. Gestopt: ????
x	WG6	art.21	4	l			24.00	09-05-2025					Dwaaldetectie
x	WT1	geen art.21	8	n		1x per dag	11.00	04-09-2024					Inzet plukpak bij catheter gebruik.
"	"	"	1	b	orale medicatie	1x per 4 weken	0.05	04-09-2024					Toedienen van Midazolam bij verzet terugplaatsing CAD
x	WT2	geen art.21	2	d	mechanisch	1x per dag	10.00	28-03-2024					
x	WT4	art.21	4	l		1x per dag	12.00	08-08-2025					Dwaaldetectie met leef cirkel. Sluiting hoofdingang.
x	WTBG	geen art.21	4	l		1x per dag	12.00	26-03-2025					Dwaaldetectie met leef cirkel. Sluiting hoofdingang.
x	WTBG	geen art.21	4			1x per dag	15.00	05-12-2025					

Toelichtingstabel

Verleende onvrijwillige zorg			
Vorm van onvrijwillige zorg	Sub vorm	Wijze	Aantal toepassingen
1. Het toedienen van vocht, voeding en medicatie, alsmede doorvoeren van medische controles of andere medische handelingen en overige therapeutische maatregelen, ter behandeling van een psychogeriatrische aandoening, verstandelijke handicap, een daarmee gepaard gaande psychische stoornis of een combinatie	a) Vocht en voeding		
	b) Medicatie	Orale medicatie	4
		Intramusculaire medicatie	
Intraveneuze medicatie			

hiervan, dan wel vanwege die aandoening, handicap of stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening.		Overige medicatie	
	c) Het verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen, ter behandeling van een psychogeriatrische aandoening of verstandelijke beperking, dan wel vanwege die aandoening of beperking, ter behandeling van een somatische aandoening.		4
2. Beperken van bewegingsvrijheid	d) Fixatie	Fysieke fixatie	
		Mechanische fixatie	3
	e) Beperken van de bewegingsvrijheid door plaatsing op een gesloten afdeling		
	f) Overig		4
3. Insluiten	g) In een separeerverblijf		
	h) In een afzonderingsruimte		
	i) In eigen kamer/verblijfsruimte/appartement/woning		
	j) Overig		
4. Uitoefenen van toezicht op de cliënt	k) Cameramonitoring		
	l) Andere elektronische middelen		5
5. Onderzoek aan kleding of lichaam			

6. Onderzoek van woon/verblijfruimte op gedrag beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen			
7. Controle op aanwezigheid van gedrag beïnvloedende middelen			
8. Aanbrengen van beperkingen het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat de cliënt iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen	m) Beperking in het gebruik van communicatiemiddelen		
	n) Overige beperkingen		2
9. Beperken van het recht op het ontvangen van bezoek			